

ROVANIEMEN HOVIOIKEUDEN TIEDOTE**3.5.2021****Julkaisuvapaa klo 10****Kittilän kuntapäättäjiä koskeva virka- ja työrikosasia R 19/752**

Rovaniemen hovioikeus on antanut tänään tuomionsa lokakuussa 2017 Lapin kärjäoikeudessa vireille tulleessa niin sanotussa Kittilän kuntapäättäjiä koskevassa rikosasiassa.

Kärjäoikeuden ratkaisu

Lapin kärjäoikeus oli 28.6.2019 antamallaan tuomiolla numero 19/130034 hylännyt kaikki Kittilän kuntapäättäjiä sekä yhtä kunnan päätöksenteosta ulkopuolista henkilöä vastaan nostetut virka- ja työrikossyytteet sekä asianomistajan, Kittilän kunnan entisen kunnanjohtajan Anna Mäkelän korvausvaatimukset ja määrännyt Suomen valtion maksamaan vastaajien oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut asiassa. Rikosasiassa oli yhteensä 28 vastaajaa.

Vaatimukset ja asian käsittely hovioikeudessa

Syyttäjät ja asianomistaja Anna Mäkelä valittivat kärjäoikeuden tuomiosta hovioikeuteen. Hovioikeus myönsi valittajille jatkokäsittelyluvan asiassa.

Syyttäjät uudistivat hovioikeudessa kärjäoikeudessa esittämänsä ensisijaiset rangaistusvaatimukset kokonaisuudessaan. Syyttäjät vaativat kahdeksalle vastaajalle rangaistusta ensisijaisesti virka-aseman väärinkäyttämisestä, toissijaisesti virkavelvollisuuden rikkomisesta ja viimesijaisesti tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta (syytteen kohta 1). He myös vaativat 14 vastaajalle rangaistusta työturvallisuusrikoksesta, työsyrynnästä sekä lisäksi ensisijaisesti virka-aseman väärinkäyttämisestä, toissijaisesti virkavelvollisuuden rikkomisesta ja viimesijaisesti tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta (syytteen kohdat 2–4). Lisäksi syyttäjät vaativat rangaistusta 27 vastaajalle törkeästä virka-aseman väärinkäyttämisestä, toissijaisesti virkavelvollisuuden rikkomisesta ja viimesijaisesti tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta sekä lisäksi yhdelle vastaajalle avunannosta törkeään virka-aseman väärinkäyttämiseen ja toissijaisesti avunannosta virkavelvollisuuden rikkomiseen (syytteen kohdat 5–6).

Asianomistaja Anna Mäkelä yhti syyttäjien esittämiin rangaistusvaatimuksiin syytteen kohdissa 2–6 sekä uudisti kärjäoikeudessa esittämänsä korvausvaatimuksen. Vastaajat puolestaan vaativat vastauksissaan valitusten ja niihin liittyvien vaatimusten hylkäämistä kokonaan.

Asia käsiteltiin hovioikeudessa lähes samassa laajuudessa kuin kärjäoikeudessa. Hovioikeus toimitti asiassa valmisteluistunnon 28.4.2020 ja pääkäsittelyn syysjoulukuussa 2020.

Hovioikeuden ratkaisu

Hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden tuomion lopputulosta siitä, että kaikki syytteet hylättiin. Suomen valtio velvoitettiin korvaamaan vastaajien asianosaiskuluja hovioikeudessa. Puolustajille maksetut palkkiot hovioikeudessa jäivät asian lopputuloksen vuoksi valtion vahingoksi.

Hovioikeuden tuomion keskeiset perustelut

Tutkintapyynnön peruuttaminen ja omistajaohjaus (kohta 1)

Syytteen mukaan syytteessä mainitut kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet syyllistyivät virkarikokseen peruuttaessaan Kittilän kunnan kunnanjohtaja Anna Mäkelän 5.12.2013 Oy Levi Ski Resort Ltd:n (jäljempänä hissiyhtiö) entisestä toimitusjohtajasta Jouni Palosaaresta tekemän tutkintapyynnön sekä antaessaan omistajaohjausta hissiyhtiön yhtiökokousedustajille/hallituksen jäsenille.

Hissiyhtiön hallitus oli marraskuussa 2013 päättänyt vapauttaa Jouni Palosaaren hissiyhtiön toimitusjohtajan tehtävästä ja siirtää hänet määräaikaiseen projektipäällikön tehtävään Levin etelärinteiden hissihankinnassa ilmenneiden epäselvyyksien vuoksi. Hissiyhtiön päätös oli herättänyt paikkakunnalla voimakasta keskustelua ja aiheuttanut myös hiihtokeskuksen yhteistyökumppaneiden yhteydenottoja. Siirtopäätöksen yksityiskohdista oli tiedotettu julkisuuteen ja kuntapäätäjille aluksi vain niukasti. Kunnanjohtaja Anna Mäkelä oli ollut tietoinen siirtopäätöksen syistä. Tutkintapyyntö oli tehty yhdessä hissiyhtiön toisen osaomistajan Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa. Anna Mäkelä ei ollut kertonut tutkintapyynnön tekemisestä etukäteen kenellekään kunnan luottamushenkilöistä. Se, että kunta oli tehnyt tutkintapyynnön, oli tullut kunnanhallituksen jäsenille yllätyksenä ja kunnanjohtajan tekemä toimenpide oli aiheuttanut keskustelua heti siitä ilmoittamisen jälkeen.

Kunnanvaltuuston infotilaisuudessa 16.12.2013 oli selvitetty Jouni Palosaaren erottamisen syitä ja kunnan tutkintapyyntöön johtaneita tapahtumia. Kunnanhallitus oli samana päivänä infotilaisuuden jälkeen pidetyssä kokouksessaan päättänyt peruuttaa kunnan tutkintapyynnön ja antaa omistajaohjausta hissiyhtiölle Jouni Palosaaren palauttamiseksi yhtiön toimitusjohtajaksi. Hovioikeus katsoi näytetyksi, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Timo Kurula oli valmistellut näitä asioita jo ennen valtuustolle pidettyä infotilaisuutta käyttäen valmistelussa kunnan ulkopuolista oikeudellista asiantuntijaa. Kunnanhallituksen yksimieliset päätökset oli kuitenkin tehty vasta infotilaisuudessa saadun selvityksen jälkeen. Asiassa esitetystä todistelusta ilmeni, että päätöksentekoon osallistuneet vastaajat eivät olleet tutustuneet kunnanjohtaja Anna Mäkelän allekirjoittaman tutkintapyyntöasiakirjan sisältöön ennen sen peruuttamista. Myöskään Anna Mäkelä ei ollut esittänyt asiakirjaa kunnanhallitukselle, vaikka sitä oli häneltä kysytty. Hissiyhtiö ei ollut vielä tuossa vaiheessa tehnyt omaa tutkintapyyntöään erotetusta toimitusjohtajastaan ja Jouni Palosaari oli edelleen jatkanut työskentelyään hissiyhtiössä Levin etelärinteiden hankkeen projektipäällikkönä. Päätöksentekoon osallistuneet olivat saaneet asiaan

liittyvää selvitystä kunnanvaltuuston infotilaisuudessa muun ohella hissiyhtiön hallituksen silloiselta puheenjohtajalta ja tilintarkastajalta sekä kunnanjohtaja Anna Mäkelältä ja Jouni Palosaarelta. Asiassa esitetyt selvitykset olivat voineet herättää luottamushenkilöissä heidän kertomuksistaan ilmenevin tavoin epäilyksiä kunnan tutkintapyynnön tarpeellisuudesta. Muun muassa näissä olosuhteissa vastaajien ei voitu katsoa laiminlyöneen asioiden riittävää ja asianmukaista selvittämistä syytteessä mainittuja asioita käsitellessään.

Syytteen mukaan vastaajat olivat toimineet vastoin kunnan ja sen asukkaiden parasta ja pyrkineet päätöksenteossaan ja valmistelussaan hyödyttämään Jouni Palosaarta siten, että tämä palautetaan takaisin hissiyhtiön toimitusjohtajaksi. Vastaajien mukaan heidän päätöksentekonsa motiivina ja tarkoituksena oli ollut päinvastoin Kittilän kunnan etu hissiyhtiön ja Levin matkailutoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Hovioikeus totesi ratkaisussaan, ettei hallintolain oikeusperiaatteita (tarkoitussidonnaisuuden periaate ja hallinto-oikeudellinen objektiviteettiperiaate) voinut niihin liittyvän sääntelyn avoimuudesta huolimatta pitää luonteeltaan pelkästään ohjeellisina siten, ettei niiden noudattamatta jättämiseen voisi liittyä rikosoikeudellista vastuuta. Julkista valtaa saattoi käyttää kunnan edunkin nimissä pelkästään lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Päätöksentekijöillä tuli olla käytössään riittävästi tietoa päätöksentekonsa seurausten ja vaikutusten arvioimiseksi eikä asianmukainen hallinnollinen päätöksenteko voinut perustua pelkästään tunteisiin ja olettamuksiin, vaikka niillekin saattoi olla sijaa harkintavallan puitteissa.

Hovioikeus katsoi, että vastaajat eivät olleet päätöksissään ylittäneet heille kuulunutta harkintavaltaa. Vastaajat olivat voineet hankkimiensa tietojen perusteella tulla harkintavaltansa puitteissa hyväksyttävin perustein siihen päätökseen, että kunnan tutkintapyynnön peruuttaminen ja omistajaohjauksen antaminen oli ollut kunnan edun mukainen ratkaisu. Vaikka vastaajien tekemien päätösten voitiin katsoa samalla hyödyttäneen myös Jouni Palosaarta henkilökohtaisesti, vastaajien ei näytetty tutkintapyynnön peruuttamisella ja omistajaohjauksen antamisella rikkoneen hallintolain 6 §:n määräyksiä käyttää toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin taikka toimineen vastoin hallinto-oikeudellista objektiviteettiperiaatetta. Näyttämättä oli myös jäänyt, että kunnanhallituksen päätöksentekoon olisi vaikutettu epäasiallisesti.

Kunnan tutkintapyynnön peruuttamisen jälkeen Levin Matkailukeskus Oy oli tehnyt oikaisuvaatimukset kunnanhallituksen päätöksistä ja täydentänyt 17.12.2013 poliisille omaa tutkintapyyntöään Jouni Palosaaresta. Myös hissiyhtiön hallitus oli 17.12.2013 saamansa lisäselvityksen jälkeen päättänyt 18.12.2013 tehdä oman tutkintapyyntönsä Jouni Palosaaresta. Syytteen mukaan kunnanhallitus oli tutkintapyynnön peruuttamisesta ja omistajaohjauksen antamisesta tehtyjä oikaisuvaatimuksia käsitellessään jatkanut hallintolain vastaista menettelyään Kuntaliiton lausunnoista ja useista huomautuksista huolimatta.

Asiassa esitetyn Kuntaliiton lausunnon mukaan kunnanjohtaja oli voinut asemansa perusteella ja konsernijohtoon kuuluvana tehdä tutkintapyynnön kunnan puolesta. Kunnanhallituksella oli puolestaan ollut toimivalta peruuttaa tehty tutkintapyyntö.

Asiaa kokonaisuutena arvioiden hovioikeus katsoi, että asiassa ei myöskään tullut näytetyksi, että vastaajat olisivat rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvaa virkavelvollisuuttaan jättäessään kumoamatta tutkintapyynnön peruuttamista ja omistajaohjauksen antamista koskevat päätöksensä. Hovioikeus ei muuttanut kohdassa 1 käräjäoikeuden tuomion lopputulosta.

Kohdat 2–4

Syyttäjien mukaan tutkintapyyntöä seuranneessa tapahtumaketjussa Anna Mäkelää kohdeltiin epäasiallisesti ja syrjivästi siten, että menettely täytti työturvallisuus- ja työsyRJintärikoksen sekä virkarikoksen tunnusmerkistöt.

Työturvallisuusrikos (kohta 2)

Syytteen mukaan kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet olivat 9.12.2013 ja 17.11.2014 välisenä aikana tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoneet työturvallisuusmääräyksiä kohtelemalla Anna Mäkelää epäasiallisesti taikka laiminlyömällä puuttua alaisensa Anna Mäkelän epäasialliseen kohteluun. Epäasiallinen kohtelu oli aiheuttanut haittaa ja vaaraa Anna Mäkelän terveydelle. Syytteessä oli selostettu epäasiallisen kohtelun yksittäisiä osatekoja, joista vastaajat olivat syyttäjien mukaan vastuussa, mikäli he olivat osallistuneet syytteessä kuvattuun menettelyyn tai päätöksentekoon taikka laiminlyöneet puuttua kanssavastaajien kunnanhallituksen kokouksissa Anna Mäkelään kohdistamaan epäasialliseen kohteluun. Joidenkin vastaajien osalta syyte koski vain muutamia osatekoja ja joidenkin vastaajien osalta huomattavaa määrää syytteessä kuvatuista osateoista.

Syytteen mukaan Anna Mäkelän epäasiallinen kohtelu oli ilmentynyt muun muassa seuraavin tavoin:

- häntä oli kuultu epäasiallisesti kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksessa Jouni Palosaarta koskevan tutkintapyynnön tekemisestä
- häntä oli myös painostettu vetämään tutkintapyyntö pois sekä arvosteltu tutkintapyynnön tekemisen vuoksi
- hänen työtehtäviensä hoitamista oli vaikeutettu siten, että häntä oli muun muassa pyritty estämään hoitamasta tehtäviään vastoin konserniohjetta, kielletty käyttämästä puhelinta ja tietokonetta eräässä kunnanhallituksen kokouksessa, kielletty laittamasta asioita kunnanhallituksen esityslistalle tai painostettu ottamaan niitä pois listalta eikä hänen esityksiään ollut käsitelty kunnanhallituksessa
- hänen työtehtäviinsä kuuluvaa viestinnän toteuttamista ja tiedottamista oli vaikeutettu ja pyritty estämään
- hänelle oli annettu tehtäviä turhaan ja mahdottomalla aikataululla
- kunnanhallituksen puheenjohtaja oli kieltäytynyt kommunikaatiosta hänen kanssaan sekä syyttänyt häntä salaisten tietojen vuotamisesta medialle
- häntä ei ollut tervehditty kunnanhallituksen kokouksissa eikä hänen sähköposteihinsa ollut vastattu
- hänet oli irtisanottu.

Hovioikeus katsoi, että kunnanhallitus oli 14.4.2014 perusteettomasti ja siten epäasiallisesti jatkanut Anna Mäkelän kuulemista tutkintapyynnön tekemisestä, koska Anna Mäkelä oli jo vastannut kunnanhallituksen esittämiin asiallisiin tutkintapyynnön tekemistä koskeviin kysymyksiin jo ensimmäisessä ja toisessa vastauksessaan. Anna Mäkelän kuulemista tutkintapyynnön tekemisestä kunnanvaltuustossa ja kunnanhallituksessa ei muutoin pidetty epäasiallisena. Hovioikeus katsoi myös näytetyksi, että kunnanhallituksen puheenjohtaja oli 22.9.2014 perusteettomasti kieltänyt Anna Mäkelää käyttämästä tietokonetta ja puhelinta kunnanhallituksen kokouksessa.

Muilta osin hovioikeus katsoi joko jääneen näyttämättä, että vastaajat olisivat menelleet syytteessä kuvatulla tavalla tai että syytteessä kuvatuissa tapahtumissa olisi ollut kysymys Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta. Hovioikeus arvioi lopuksi tekoväitteitä vielä kokonaisuutena ja totesi muun muassa, että ne pääosin liittyivät päätöksentekoon hissiyhtiön asioissa. Tämä seikka tuki sitä johtopäätöstä, että kysymys oli pikemminkin asiaa koskeneesta erimielisyydestä eikä Anna Mäkelän epäasiallisesta kohtelusta. Hovioikeus katsoi, että Anna Mäkelän kuulemisen jatkamisen sekä puhelimen ja tietokoneen käytön kieltämisen osalta kysymys oli ollut sellaisesta satunnaisesta epäasiallisesta käyttäytymisestä, jota ei voinut pitää työturvallisuuslain tarkoittamana epäasiallisena kohteluna. Näin ollen hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden tuomion lopputulosta kohdassa 2.

Työsyryntärikos (kohta 3)

Kohdassa 3 syytteen mukaan kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet olivat kohdassa 2 kuvatulla menettelyllään asettaneet Anna Mäkelän epäedulliseen asemaan, koska hän oli Kittilän kunnan edustajana yhdessä Levin Matkailukeskus Oy:n kanssa tehnyt tutkintapyynnön Jouni Palosaaresta. Syyttäjien mukaan tutkintapyynnön tekeminen osana kunnanjohtajan virkatehtäviä oli työsyryntäsäännöksen tarkoittamaa ammatillista toimintaa tai muuta tähän rinnastuvaa toimintaa.

Hovioikeus katsoi kuten kärjäoikeus, ettei tutkintapyynnön tekeminen osana kunnanjohtajan virkatehtäviä ollut työsyryntäsäännöksen tarkoittamaa ammatillista toimintaa tai muuta tähän rinnastuvaa toimintaa. Näin ollen hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden tuomion lopputulosta syyksilukemisen ja Anna Mäkelän korvausvaatimuksen osalta kohdassa 3.

Virka-aseman väärinkäyttäminen (kohta 4)

Kohdassa 4 syytteen mukaan kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet olivat Anna Mäkelälle haittaa tai vahinkoa aiheuttaakseen rikkoneet virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin ja määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa osallistumalla kunnanhallituksen päätöksentekoon tai sen valmisteluun kohdan 2 syytteen tietyissä alakohdissa kuvatulla tavalla.

Syyttäjien mukaan virkavelvollisuuden sisältö ilmeni työturvallisuuslaista. Tähän nähden ja kun hovioikeus oli kohdassa 2 katsonut, että vastaajat eivät olleet

syyllystyneet työturvallisuuslain tarkoittamaan epäasialliseen kohteluun, hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden tuomion lopputulosta kohdassa 4.

Kunnanjohtajan irtisanominen (kohdat 5–6)

Kysymys oli siitä, syyllystyttiinkö kunnanjohtaja Anna Mäkelän irtisanomista koskevassa päätöksenteon valmistelussa, päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa virkarikoksen tunnusmerkistön täyttävään menettelyyn.

Törkeä virka-aseman väärinkäyttäminen (kohta 5)

Tilapäisen valiokunnan valmistelu

Päätöksenteon valmistelun osalta hovioikeus katsoi selvitetyn, että kuulemisten dokumentointi oli ollut puutteellista. Näin ollen ja koska Anna Mäkelää ei ollut kuultu uusia perusteita sisältävästä kunnanhallituksen lausunnosta (liite 16), Anna Mäkelän kuuleminen oli ollut puutteellista. Hovioikeus katsoi jääneen näyttämättä, että Anna Mäkelän kuuleminen tilapäisen valiokunnan raportista muutoin olisi ollut puutteellista.

Hovioikeus totesi, että kuntalaissa ei ollut tarkkoja säännöksiä siitä, miten tilapäisen valiokunnan oli asiaa valmistettava eikä hallintolain 42 §:stä sellaisenaan ilmennyt, miten tarkasti kuulemiset oli kirjattava. Raportissa esitetyt irtisanomisen perusteet olivat tulleet esille kuulemisen aikana, mutta tilapäinen valiokunta oli halunnut todentaa kuulemisessa esitetyt väitteet kirjallisella selvityksellä. Tämän työskentelytavan perusteiksi ilmoitetut seikat eivät osoittaneet pyrkimystä kohdella kunnanjohtajaa epätasapuolisesti. Kuulemisten kirjaamista ei ollut kokonaan myöskään laiminlyöty. Kunnanhallituksen lausunnon osalta tilapäinen valiokunta oli menetellyt Kuntaliiton prosessikaavion osoittamassa järjestyksessä. Tilapäisen valiokunnan jäsenet olivat myös katsoneet, että kunnanhallituksen lausunnosta ilmenevät seikat olivat selvästi asian ratkaisuun vaikuttamattomia seikkoja. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen hovioikeus katsoi, että tilapäinen valiokunta ei ollut menetellyt tahallisesti tai tuottamuksellisesti asian valmistelussa Anna Mäkelän kuulemisen osalta.

Hovioikeus totesi, että tilapäisen valiokunnan raportissa esitetyt luottamuksen menettämisen perusteet olivat tulleet esille kuulemisten aikana. Kunnanjohtajan eriävien mielipiteiden osalta tilapäinen valiokunta oli jo valmistelussa esittänyt, että niiden jättäminen oli ollut perusteltua. Muilta osin tilapäinen valiokunta oli pitänyt raportissa esille tuotuja luottamuksen menettämisen perusteiksi ilmoitettuja seikkoja oikeina. Hovioikeus katsoi jääneen näyttämättä, että nämä luottamuksen menettämisen perusteet olisivat yhtä perustetta lukuun ottamatta olleet ilmeisen paikkansa pitämättömiä. Tämänkin perusteen osalta asiassa oli ollut myös syytä harkita asiaa toisin. Raportti oli perustunut pääosin paikkansa pitäviin tietoihin. Edellä mainituilla perusteilla hovioikeus katsoi, että tilapäisen valiokunnan menettely ei tältä osin osoittanut tahallisuutta tai tuottamusta asian valmistelussa.

Näin ollen hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden tuomion lopputulosta tilapäisen valiokunnan menettelyn osalta.

Kunnanvaltuuston päätöksenteko

Hovioikeus katsoi, että kunnanvaltuuston päätös olla keskeyttämättä tilapäisen valiokunnan toimintaa ei ollut ollut lainvastainen. Tilapäisen valiokunnan asettaminen oli perustunut kunnanvaltuuston kunnanhallituksen esityksestä ja valtuutettujen aloitteesta tekemään päätökseen eikä aloitteessa ollut tuotu esille syitä, joiden perusteella tilapäisen valiokunnan asettamista koskevaa päätöstä voitaisiin pitää joko alun perin tai uuden selvityksen nojalla virheellisenä. Tähän nähden näkemystä tilapäisen valiokunnan työn keskeyttämisen mahdottomuudesta taikka haastavuudesta ei voinut pitää ilmeisen virheellisenä. Asiassa oli myös selvitetty, että luottamushenkilöt olivat edelleen kokeneet kunnanjohtajan luottamuksen menettämiseen johtaneiden perusteiden selvittämisen tarpeelliseksi, joten tilapäisen valiokunnan työskentelyn lopettaminen ei ollut ollut myöskään perusteltua.

Irtisanomista koskevan valtuuston päätöksen 17.11.2014 § 59 osalta hovioikeus totesi, että kunnanvaltuuston kokouksessa oli tehty tilapäisen valiokunnan raportista poikkeava päätösesitys. Vain yksi vastaajista oli havainnut päätösesityksen sisältäneen uusia perusteita, joten hän oli äänestänyt tilapäisen valiokunnan raportin hyväksymisen puolesta. Valtaosa vastaajista oli ajatellut päätösesityksen eronneen tilapäisen valiokunnan raportista vain täytäntöönpanoesityksen osalta. Nämä seikat ja muun muassa kuulemisten kirjaamista koskevan lainkohdan tulkinnanvaraisuus huomioon ottaen hovioikeus katsoi, että vastaajat eivät ole voineet havaita, että Anna Mäkelän kuuleminen oli ollut puutteellista. Kunnanvaltuutetut eivät siten olleet menettelleet tahallisesti tai tuottamuksellisesti Anna Mäkelän irtisanomisesta päättäessään.

Hovioikeus katsoi myös, että uusien irtisanomisen syiksi ilmoitettujen perusteiden lisäämisellä ei ollut ollut merkitystä asian lopputuloksen kannalta. Asian lopputuloksen kannalta ei ollut ollut merkitystä myöskään sillä, että kuulemiset oli kirjattu puutteellisesti, koska kaikkien tilapäisen valiokunnan raportissa esitettyjen puutteiden oli näytetty tulleen esille tilapäisen valiokunnan suorittamien kuulemisten aikana. Asiassa esitetty näyttö myös osoitti, että luottamuspuola oli ollut molemminpuolinen ja todellinen. Asian käsittelyn puutteista aiheutuvaa vahingon vaaraa oli pienentänyt se, että Anna Mäkelällä oli ollut mahdollisuus hakea muutosta kunnanvaltuuston päätökseen. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen hovioikeus katsoi, että teko oli rikosoikeudellisesti arvioituna vähäinen.

Näin ollen hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden tuomion lopputulosta kunnanvaltuuston menettelyn osalta.

Kunnanhallituksen laillisuusvalvonta

Kunnanjohtajan irtisanomista koskevan valtuuston päätöksen täytäntöönpanon ja laillisuusvalvonnan osalta hovioikeus totesi, ettei asiassa ollut esitetty näyttöä siitä,

että syytteessä mainitut kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet olisivat osallistuneet kokouksissaan 24.11.2014–16.3.2015 päätöksentekoon, jossa he olisivat syytteessä kuvatulla tavalla panneet täytäntöön Anna Mäkelän irtisanomista koskevan kunnanvaltuuston päätöksen 17.11.2014 § 59. Kunnanvaltuusto oli jo pannut irtisanomista koskevan päätöksensä heti täytäntöön eikä asiassa esitetty päätöstä, jossa kunnanhallitus olisi todennut irtisanomista koskevan valtuuston päätöksen lailliseksi ja päättänyt sen täytäntöönpanosta. Kunnanhallituksella olisi kuitenkin ollut velvollisuus tehdä valtuuston päätöksen laillisuusvalvonta. Kunnanjohtajan irtisanomista koskevasta valtuuston päätöksestä oli tiedetty tultavan valittamaan ja siitä oli valitettukin. Vastajat olivat voineet Kuntaliitolta saamansa ohjeistuksen perusteella harkita asioiden voivan edetä omalla painollaan. Hovioikeus katsoi, ettei vastaajien ollut näissä olosuhteissa ja Kuntaliitolta saamansa ohjeistuksen jälkeen näytetty tahallaan taikka huolimattomuudesta rikkoneen virkavelvollisuuttaan.

Näin ollen hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden tuomion lopputulosta kunnanhallituksen menettelyn osalta.

Avunanto virkarikoksiin (kohta 6)

Koska syyte kohdassa 5 hylättiin, asiassa ei ollut perustetta muuttaa kärjäoikeuden tuomion lopputulosta kohdassa 6.

Asian ovat ratkaisseet hovioikeudenneuvokset Auli Vähätörmä, Anu Pogreboff ja Teemu Saukkoriipi. Valmistelijana on toiminut hovioikeuden esittelijä Anniina Kaartometsä. Ratkaisu on yksimielinen.

Tuomio (dnro R 19/752) on tilattavissa hovioikeuden kirjaamosta, puhelin 029 56 41841, sähköpostiosoite rovaniemi.ho@oikeus.fi.

LIITE kärjäoikeuden tiedote 28.6.2019

LAPIN KÄRÄJÄOIKEUS

Oikeustalo, Valtakatu 17
96200 Rovaniemi
Puhelin 029 56 50100 Fax 029 56 50129
lappi.ko@oikeus.fi

TIEDOTE

28.6.2019

Asiano:
R 17/983

Lapin käräjäoikeuden tuomio 28.6.2019 nro 130034 (R 17/983-985)

Käräjäoikeus on hylännyt syytteet Kittilän kunnan kunnanhallituksen/kunnanvaltuuston jäseniä ja varajäseniä sekä tilapäisen valiokunnan jäseniä ja sihteeriä koskevassa niin kutsutussa Kittilä- jutussa

Lapin käräjäoikeus on tänään 28.6.2019 antanut tuomion Kittilä- jutussa nostetuista virkarikossyytteistä ja työrikossyytteistä. Asiassa oli pääpiirteittäin kysymys siitä, oliko kuntapäättäjät tehneet päätöksiä virkatoiminnassa noudatettavien säännösten tai määräysten vastaisesti, tahallaan tai huolimattomuudesta ja mahdollisesti vielä Oy Levi Ski Resort Ltd:n tuohon aikaan entistä toimitusjohtajaa Jouni Palosaarta hyödyttääkseen tai silloista Kittilän kunnanjohtajaa Anna Mäkelää ja Kittilän kuntaa vahingoittaakseen. Edelleen asiassa oli kysymys siitä, olivatko kuntapäättäjät kohdelleet silloista Kittilän kunnanjohtajaa Anna Mäkelää työnantajan edustajana työturvallisuusrikoksen tarkoittamalla tavalla epäasiallisesti sekä työsyRJintärikoksen tarkoittamalla tavalla syrjivästi.

Asiassa olivat syytettynä kaikkiaan 27 Kittilän kunnan luottamushenkilöä sekä tilapäisen valiokunnan sihteerinä toiminut henkilö. Osa syytetyistä henkilöistä oli vastaajina useammassa syytekohtassa ja osa ainoastaan syytekohtassa 5 tai 6, joka koski Anna Mäkelän irtisanomista.

Asian tutkinta käynnistyi vuonna 2014 ja syytteet asiassa nostettiin lokakuussa 2017. Asiassa toimitettiin käräjäoikeudessa yhteensä 37 istuntopäivää kestänyt pääkäsittely 11.9.2018-13.2.2019. Käräjäoikeus on tuomiossaan katsonut, että kukaan vastaajista ei ole rikkonut virkavelvollisuuksiaan tai syyllistynyt työrikoksiin syytteissä väitetyin tavoin. Kaikki syytteet ja asianomistaja Anna Mäkelän vahingonkorvaus- ja oikeudenkäyntikuluvaatimukset hylättiin.

Asian lopputulos huomioon ottaen Suomen valtio velvoitettiin korvaamaan vastaajien oikeudenkäynti-, puolustajanpalkkio- ja

asianosaiskuluja yhteensä noin 770 000 euroa arvonlisäveroineen.

Käräjäoikeuden kokoonpanoon ovat kuuluneet kärjätuomarit Vilho Niiranen (pj.), Janne Anttila ja Kirsi Erkkilä. Käräjäoikeuden ratkaisu on yksimielinen.

Ratkaisun tilaamista koskeviin tiedusteluihin vastaa kärjäsihteeri, informaatikko Mika Vaarala (puh. 029 56 50111, lappi.ko@oikeus.fi)